

для моніторингу дотримання прав людини.

Для України цей досвід є надзвичайно важливим. Забезпечення прав людини в умовах воєнного стану та повоєнного періоду повинно стати частиною стратегії постконфліктного врегулювання і демократичного відновлення. Збереження довіри громадян, захист прав і свобод, дотримання принципів верховенства права мають стати основними орієнтирами для державної політики.

Підсумовуючи, можна зазначити, що неправомірне обмеження прав людини в умовах воєнного стану не лише створює юридичні підстави для відповідальності держави, а й має масштабні соціально-економічні та політичні наслідки. Відповідальне застосування державою надзвичайних повноважень є визначальним чинником стабільності в умовах кризи та формування демократичної моделі розвитку в повоєнний період.

Забезпечення балансу між захистом національних інтересів, інформаційною безпекою суспільства та гарантіями основоположних прав людини є однією з ключових умов збереження громадської довіри та міжнародного авторитету України. У цьому контексті важливо посилювати інституційні механізми контролю, забезпечити реальне право громадян на ефективний захист і оскарження дій державних органів, а також поступово адаптувати правову систему до викликів сучасних воєн і гібридних загроз.

Особливу увагу в повоєнний період слід приділити питанням реабілітації постраждалих від неправомірних обмежень, відновленню соціальних гарантій, компенсацій та відшкодування шкоди. Для України це є шансом посилити правові інститути, оновити національне законодавство відповідно до міжнародних стандартів і забезпечити реальний захист прав та свобод людини навіть у найскладніших безпекових умовах.

Інформаційна безпека у цьому контексті має стати одним із пріоритетних напрямів, адже сучасна війна має не лише військовий, а й інформаційний вимір. Пошук ефективних механізмів запобігання дезінформації, захисту інформаційного простору при одночасному забезпеченні свободи слова та доступу громадян до інформації має бути ключовим завданням державної політики в сфері прав людини.

Логінов Сергій Євгенійович,
*слухач інституту заочного та
дистанційного навчання Національної
академії внутрішніх справ*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В 2014 році російською федерацією щодо України було здійснено акт збройної агресії в результаті якого виникла анексія Криму, окупація частин Донецької та Луганської областей. Проте ворог на цьому не зупинився і у 2022

році агресія набула повно масштабного характеру. В результаті повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України указом Президента України було введено воєнний стан в країні [1], задля здійснення належної протидії діяльності ворога. Введення воєнного стану в Україні широко видозмінила діяльність ряду державних інститутів і патрульну поліцію ці зміни не оминули.

В умовах збройної агресії проти України особливого значення набуває ефективна діяльність правоохоронних органів, зокрема патрульної поліції, у сфері забезпечення громадського порядку, безпеки та довіри населення до держави. Одним із ключових аспектів цієї діяльності є реалізація інформаційної функції, яка в умовах воєнного стану набуває стратегічного значення як елемент превентивної комунікації, протидії дезінформації та посилення соціальної згуртованості.

В загальному функції Національної поліції України – це визначені та закріплені на правовому рівні напрями діяльності суб'єктів поліцейської діяльності, які є взаємопов'язаними і взаємоузгодженими та спрямованими на вирішення поставлених перед нею завдань [2, с. 73]. Аналіз Закону України «Про Національну поліцію України» [3] вказує, що у ньому не закріплено переліку функцій, що покладаються на поліцію. Натомість, щодо діяльності патрульної поліції у розділі III «Функції патрульної служби» Положення про патрульну службу МВС [4] зазначено, що вона відповідно до покладених на неї завдань здійснює реалізацію таких функцій:

1) цілодобове патрулювання території обслуговування з метою забезпечення належної охорони громадського порядку, громадської безпеки та контролю за дотриманням правил дорожнього руху, забезпечення його безпеки. У разі необхідності здійснює регулювання дорожнього руху;

2) перше реагування на повідомлення про правопорушення, надання невідкладної допомоги; своєчасне реагування на повідомлення про вчинення правопорушень, а також з метою надання допомоги громадянам. Надає невідкладну допомогу потерпілим від нещасних випадків, правопорушень, аварій, пожеж та інших надзвичайних ситуацій до прибуття на місце компетентних служб;

3) самостійне виявлення правопорушень

4) припинення правопорушень

5) затримання правопорушників та доставлення їх до підрозділів органів внутрішніх справ.

6) охорону місця події.

7) співпрацю з іншими структурними підрозділами органів внутрішніх справ

8) спілкування і співпрацю із суспільством та ін.

Однією із функцій покладених на поліцію є й інформаційна функція, яка набула особливого значення у воєнний період. Вона стала стратегічним інструментом державної безпеки та політики, адже в результаті належного виконання дозволяє забезпечити громадський спокій, поширювати важливу офіційну інформацію серед населення та спростовувати здійснення діяльності

ворожих інформаційно-психологічних операцій (далі – *ІПСО*), які мають, на жаль в результаті слабкої обізнаності громадян, дуже широкомасштабний вплив на них.

Аналіз законодавства та реалій сьогодення дозволяє виокремити такі основні напрями реалізації інформаційної функції патрульної поліцією:

➤ оперативне інформування населення щодо надзвичайних подій, змін у режимах пересування, введення обмежень та заходів безпеки;

➤ попередження інформаційних загроз, зокрема розвінчування фейків, протидія російській пропаганді через офіційні канали зв'язку (Telegram, Facebook, Instagram тощо);

➤ комунікація з громадянами з метою підтримки довіри, зменшення соціальної напруги, пояснення рішень державних інституцій [5];

➤ партнерство з медіа та органами місцевої влади для узгодженого донесення інформації;

➤ залучення до просвітницьких кампаній, зокрема щодо правил поведінки під час повітряної тривоги, евакуації, виявлення підозрілих предметів або осіб [6].

В умовах воєнного стану реалізація інформаційної функції супроводжується низкою викликів:

– навантаження на особовий склад через багатофункціональність виконуваних завдань;

У період воєнного стану патрульна поліція залучається до виконання завдань, які не є типовими для мирного часу. Зокрема, вона співпрацює з військовими адміністраціями, здійснює охорону критичної інфраструктури, забезпечує евакуацію цивільного населення, допомагає в організації обмежень руху в зоні бойових дій або на стратегічно важливих об'єктах. Патрульні підтримують правопорядок під час повітряних тривоги, одні із перших приходять на допомогу під час та після обстрілів. Відповідно, необхідно погодитись з, які стверджують, що поліцейські часто працюють в умовах перевантаження, що супроводжується моральним і фізичним виснаженням [7, с. 635].

– високий рівень психологічної напруги у суспільстві, що ускладнює сприйняття навіть офіційної інформації [6];

Постійна загроза життю, великі ризики та високий рівень відповідальності підвищують рівень стресу серед патрульних, що може призводити до психологічного вигорання, зниження ефективності роботи тощо [7, с. 635].

– інформаційне перенасичення — велика кількість повідомлень різного походження знижує здатність до критичного аналізу;

– цілеспрямовані інформаційно-психологічні операції (ІПСО) з боку противника.

Проблемним також є обмеженість технічних та кадрових ресурсів. Підрозділи патрульної поліції не мають належного доступу до професійного SMM-супроводу, належного обладнання в повному обсязі для створення якісного інформаційного контенту та ін.

Успішна реалізація інформаційної функції можлива, на наш погляд, лише за наявності комплексного підходу, який передбачає навчання та підготовку патрульних у сфері кризових комунікацій, публічного виступу, протидії фейкам, цифрової грамотності, розвиток партнерства з медіа, блогерами, громадськими організаціями – для розширення охоплення та посилення впливу. Крім того, слід розуміти, що інформаційна функція патрульної поліції має превентивний потенціал – вона здатна попереджати заворушення, паніку, дезорганізацію. А в умовах війни кожна година стабільності – це зміцнення тилу, економіки, морального стану населення.

В цілому, для підвищення ефективності інформаційної функції патрульної поліції доцільно:

- запровадити регулярне навчання працівників поліції з питань стратегічних комунікацій [5];
- поглибити співпрацю з Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки при Міністерстві культури та інформаційної політики України;
- створити мобільні інформаційні групи в складі патрульної поліції для оперативного реагування на інциденти інформаційного характеру;
- інтенсифікувати використання мультимедійних каналів для поширення офіційної інформації (наприклад, відеоролики).

Підсумовуючи вищевикладене, можна сказати, що інформаційна функція патрульної поліції в умовах воєнного стану є не лише інструментом забезпечення громадської безпеки, а й важливою складовою національної стійкості. Ефективна комунікація з населенням, протидія фейкам, участь у формуванні соціального капіталу – це завдання, що мають стратегічне значення в умовах гібридної війни. Саме тому необхідно інституціоналізувати інформаційну діяльність поліції як пріоритетну та забезпечити її належними ресурсами й підготовкою персоналу.

Список використаних джерел

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
2. Корольова В. Функції поліції України як юридична категорія. *Legal Bulletin*, 2022. № 4. С. 69–73. URL: <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/legal-bulletin/article/view/348/287>
3. Про Національну поліцію України: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
4. Положення про патрульну службу МВС: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 02.07.2015 № 796. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-15/conv#Text>
5. Рудик С.В. Превентивна діяльність поліції: комунікаційний аспект. *Юридичний вісник України*. 2022. № 11. С. 22–27.
6. Литвин В.М., Вдовиченко М.С. Інформаційна безпека в умовах гібридної війни: виклики та загрози. *Інформаційне право України*. 2023. № 2. С. 45–51.

7. Молокова А.Р., Бухтіярова І.Г. Особливості діяльності патрульної поліції в період воєнного стану. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2024. № 6. С. 632-637. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/12/105.pdf>

Лось Дар'я Ігорівна,
студент факультету фінансів Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Інформаційна безпека у сучасному світі є ключовою складовою національної безпеки, особливо в умовах збройного конфлікту. З початком повномасштабної агресії РФ проти України у 2022 році, питання захисту інформаційного простору стало життєво важливим [5, с. 52–58]. Війна ХХІ століття ведеться не лише на полі бою, але й у кіберпросторі, на телебаченні, в соціальних мережах, у месенджерах. Саме тому ефективне забезпечення інформаційної безпеки у період воєнного стану та в післявоєнній відбудові є пріоритетом державної політики [6, с. 18-24].

Воєнний стан в Україні запроваджується згідно із Законом України «Про правовий режим воєнного стану» [1]. Цей правовий режим передбачає тимчасове обмеження низки прав і свобод, включаючи свободу слова, з метою захисту інтересів держави. Відповідно до ст. 22 Закону, в умовах воєнного стану можуть запроваджуватися: цензура інформації; обмеження роботи ЗМІ; заборона на поширення певної інформації, що може завдати шкоди обороноздатності [1].

Серед ключових загроз можна виділити: дезінформацію та фейки, кіберзагрози, психологічні операції (PSYOPS), витік конфіденційної інформації [7, с. 44-49]. Для протидії цим загрозам Україна активізувала діяльність Центру протидії дезінформації при РНБО [4], Служби безпеки України, а також волонтерських ініціатив.

Інформаційна політика в період війни має подвійне завдання: захист державної таємниці і національних інтересів, а також забезпечення прозорості, інформування громадян і формування стійкості суспільства [6, с. 18-24]. Успішною практикою є щоденні брифінги, робота офіційних каналів, оперативна реакція на фейки.

Після завершення активної фази війни Україна зіткнеться з такими викликами: реінтеграція деокупованих територій, поствоєнна реабілітація суспільства, відновлення національного медіапростору, протидія гібридним впливам. Особливої уваги потребуватимуть: медіаграмотність, удосконалення законодавства, розвиток аналітичної інфраструктури.

Інформаційна безпека в умовах війни та після неї є фундаментом для стійкості, виживання та відновлення держави. Ефективне законодавче